

6

Vragenuur

Vragen van het lid Monasch aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over **het bericht "Kwart meer faillissementen in bouw"**.

De heer **Monasch** (PvdA):

Voorzitter. Vandaag kwam het bericht dat er een kwart meer faillissementen zijn in de bouw. 9000 minder banen in de bouw. 27% meer faillissementen in de bouw. 9% omzetverlies in de bouw. 77% van de Nederlandse gemeenten gaat haar bouwactiviteiten inkrimpen. Huurders verhuizen niet en de woningmarkt is vastgelopen.

Twee maanden geleden stonden wij hier ook en toen schreef de minister in een brief naar aanleiding van een kort debat in de Kamer: "Wij moeten wachten op herstel van het consumentenvertrouwen. Dan komt het weer goed met de bouw." Dit brengt mij op de volgende vragen.

Hoe denkt de minister het consumentenvertrouwen te kunnen vergroten als zij de btw via het Kunduzakkoord met 2% verhoogt? Is de minister het met de fractie van de Partij van de Arbeid eens dat een btw-verhoging van 2% rampzalig is voor de nieuwbouw en renovatie van woningen?

Minister **Spies**:

Mevrouw de voorzitter. Ik dank de heer Monasch voor zijn vragen. Ja, er zijn veel bouwbedrijven die het op dit moment onvoorstelbaar moeilijk hebben en dag in dag uit bezig zijn met de strijd om het eigen voortbestaan. Het consumentenvertrouwen is een van de belangrijkste elementen die wij zo snel mogelijk hersteld zouden willen zien om aanbestedingen en opdrachten in de bouw weer vlot te krijgen. Dat consumentenvertrouwen is van een groot aantal factoren afhankelijk, onder andere de zekerheid op lange termijn en het toekomstperspectief. In het Lenteakkoord wordt zekerheid geboden op een belangrijk punt, namelijk de hypotheekrenteaftrek, waardoor wij zouden mogen verwachten dat het perspectief op lange termijn voor consumenten nu een stuk scherper is dan een aantal weken geleden. Ik hoop en verwacht dat dit een bijdrage zal leveren aan het herstel van het consumentenvertrouwen. Die maatregel in combinatie met de blijvend lagere overdrachtsbelasting, is een belangrijke factor voor mensen die op dit moment overwegen om een huis te kopen.

In het Lenteakkoord is een btw-verhoging voorzien. Dit voornemen biedt in ieder geval ook zekerheid, maar zal lang niet zo positief worden gewaardeerd als de blijvend lagere overdrachtsbelasting. Ik ben dat ogenblikkelijk eens met de heer Monasch, maar dit is wel een noodzakelijke maatregel om de overheidsfinanciën voor de langere termijn weer gezond te maken. Daar staat tegenover dat er structureel extra middelen beschikbaar komen om meer te gaan doen aan energiebesparing, bijvoorbeeld in de bestaande bouw. Ook dat kan leiden tot een bestedingsimpuls in de bouw. We kunnen wellicht aanstaande zaterdag, op de Dag van de Bouw, onder het motto "De

bouw van het slot" nog een aantal van de voorstellen van het Bouwteam, afgelopen donderdag gepresenteerd, extra over het voetlicht brengen. Ook de bouw zelf geeft namelijk aan dat het niet alleen van de overheid kan komen, maar dat ook de bouw als sector zal moeten innoveren en vernieuwen, om consumentenvertrouwen en een groter draagvlak te realiseren en activiteiten aan te trekken.

De heer **Monasch** (PvdA):

De minister gaat met een heel grote boog om mijn vraag heen. Opeens komt de hypotheekrenteaftrek erbij, als een plotselinge doorbraak. Ik begrijp dat, maar een van de Kunduzpartners, D66, zegt dat dit nog maar een eerste stapje is, dat dit nog maar het begin is van een hervorming. Ik weet niet wie nu welk onderdeel verdedigt, maar de minister kan niet beweren dat dit in de toekomst zekerheid gaat bieden, als een van de partners die dit heeft ondertekend zegt dat we vanaf 12 september verdergaan met hervormingen.

Ik begrijp dat de minister toegeeft dat een btw-verhoging van 2% slecht is voor de nieuwbouw en voor de renovatie van woningen. Waarom neemt de minister van bouw dan dit soort maatregelen? Er is namelijk een grote crisis; ik wil de percentages nog wel een keer voorlezen, elk kwartaal is het raak. Het enige waarmee het kabinet nu kan komen, is een btw-verhoging, die nog meer bouwvakkers werkloos maakt en nog meer aannemers een faillissement in stuurt.

Minister **Spies**:

In tegenstelling tot wat de heer Monasch betoogde, heb ik gerefereerd aan de vraag waarmee hij begon, over het herstel van het consumentenvertrouwen. Daar gaat het deze minister en deze regering om. Dat is namelijk cruciaal en dat ontbreekt op dit moment in de woningmarkt. De recente afspraken in het Lenteakkoord leveren een belangrijke bijdrage aan het herstel van het consumentenvertrouwen. En ja, daar horen ook minder leuke maatregelen bij. Ik ben daar niet met een boog omheen gelopen. Ik heb uitdrukkelijk aangegeven dat een btw-verhoging van 2% natuurlijk door niemand met gejuich zal worden verwelkomd, maar ook dat dit een noodzakelijke maatregel is om de overheidsfinanciën weer gezond te maken en ervoor te zorgen dat we die hypotheek van overheids-schulden niet blijven doorschuiven naar volgende generaties. Ook daarbij heeft iedere sector in het bedrijfsleven in Nederland uiteindelijk baat.

De heer **Monasch** (PvdA):

De btw verhogen, kost heel veel geld en economische kracht. Dat scheelt de overheid in belastinggeld, in btw-opbrengsten; dat gaat de overheid meer werkloosheidsuitkeringen kosten, omdat bouwvakkers werkloos worden. Dit is toch precies de verkeerde richting? U zegt, als bouwminister, dat we moeten stimuleren, dat het consumentenvertrouwen moet toenemen, maar het enige wat u doet, is het paard nog verder achter de wagen spannen en ervoor zorgen dat de bouwconomie nog verder tot stilstand komt. U kunt toch geen verantwoordelijkheid nemen voor dat soort maatregelen?

Minister **Spies**:

Dat kan ik wel, en dat doe ik ook. Bovendien is de btw, in internationaal vergelijkend perspectief, nog steeds niet erg uitzonderlijk; kijk bijvoorbeeld naar Duitsland. Ik wil de heer Monasch uitdagen om eens een constructieve

Spies

bijdrage te leveren, om bij te dragen aan oplossingen die door een meerderheid van deze Kamer worden gedragen, in plaats van alleen maar problemen op te werpen. Hij gaat eraan voorbij dat 70 mln. extra beschikbaar komt voor energiebesparende maatregelen in de bestaande bouw; opnieuw een maatregel die erop is gericht om de bouw waar mogelijk te steunen. De bouw heeft in het advies van afgelopen donderdag zelf aangegeven dat er niet alleen maar naar de overheid moet worden gekeken, maar dat men vooral zelf wegen moet zoeken die de bouw voor de lange termijn perspectief geeft.